

Streszczenie

Abstrakt w języku polskim

Ks. Andrzej Jankowski

*Przyczyny kryzysów małżeńskich i nieważności małżeństwa
wynikające z zaburzeń sfery seksualnej.
Studium kliniczne, kanoniczne i pastoralne*

Małżeństwo i rodzina to podstawowe komórki życia społecznego. Ważne są one zarówno dla prawidłowego funkcjonowania społeczeństwa obywatelskiego, jaki i wspólnoty Kościoła. Stąd istotne są różnorakie działania, które wspierają te instytucje we właściwym wypełnianiu zadań, do których są powołane. Obserwowana jednak liberalizacja postaw współczesnych ludzi prowadzi coraz częściej do prób pomniejszenia owej kluczowej roli małżeństwa i rodziny, co budzi zaniepokojenie nie tylko u ludzi Kościoła, ale i wielu ludzi dobrej woli.

Niniejsza dysertacja skupia się na problemach dotyczących współczesne małżeństwa i rodziny, które mają swoje źródło w ludzkiej seksualności. Autor próbuje odpowiedzieć na następujące pytania: na ile prawidłowo ukształtowana osobowość człowieka pomaga w realizacji powołania małżeńskiego? Czy małżeństwo kanoniczne jest w stanie poradzić sobie w sposób konstruktywny z doświadczanymi trudnościami? Czy pojawiające się w małżeństwie problemy szeroko rozumianej sfery seksualnej w przeważającej liczbie przypadków muszą stać się przyczyną rozpadu związku czy też odpowiednio wcześnie zauważone i przepracowywane są w stanie zażegnać trudności i doświadczające ich małżeństwo umocnić we wzajemnej miłości i oddaniu? Omówione problemy moralne i zaburzenia seksualne wpływające na życie małżeńskie zostały zilustrowane przykładami zaczerpniętymi z akt sądowych spraw o stwierdzenie nieważności małżeństw, które procedowane były w Sądzie Biskupim Diecezji Toruńskiej.

Na dysertację składa się pięć rozdziałów. W pierwszym z nich ukazane zostały fundamenty małżeństwa chrześcijańskiego, tzn. wyjątkowość osoby ludzkiej, definicja małżeństwa kanonicznego i seksualność jako jeden z wymiarów miłości między mężczyzną a kobietą. Drugi rozdział ukazuje konkretne problemy dotyczące ludzkiej płciowości i niewłaściwego jej wykorzystania opisane w nauczaniu Kościoła oraz systematyzacjach psychologicznych i medycznych; ukazuje negatywną rolę internetu mającą wpływ na omawiane zaburzenia. Rozdziały trzeci i czwarty są kanoniczną refleksją nad brakiem zdolności niektórych osób do ważnego zawarcia małżeństwa. Zwieńczeniem rozprawy jest natomiast ukazanie niektórych sposobów, które mają przeciwdziałać kryzysom małżeńskim i rozpadowi tej instytucji albo wspieraniu małżonków i rodzin, których takowe dotknęły.

Rozprawa opisuje wiele dramatycznych historii małżeństw, które wniosły do sądu biskupiego prośbę o stwierdzenie nieważności swojego małżeństwa. Historie te ukazują jak różnorodne mogą być trudności wynikające ze sfery seksualnej, które wpływają na niepowodzenie małżeństwa. Mogą one być podstawą do refleksji dla osób odpowiedzialnych za przygotowanie narzeczonych, aby poszukiwać skuteczniejszych sposobów weryfikacji ich zdolności do zawarcia małżeństwa; zachęcać osoby i małżeństwa doświadczające trudności do poszukiwania pomocy w życiu religijnym i specjalistycznych terapiach, a przede wszystkim do wkładania ogromnego wysiłku przez rodziny i instytucje wychowawcze, w tym także wspólnotę Kościoła, w odpowiednie kształtowanie osobowości dzieci i młodego pokolenia. Historie szczęśliwych małżeństw potwierdzają, że są to fundamentalne wyznaczniki, by małżeństwo i rodzina były rzeczywiście miejscem miłości, bezpieczeństwa i rozwoju, a także kształtowania właściwych postaw religijnych i moralnych, które mogą przezwyciężyć powstawanie i rozwój różnorodnych trudności i dysfunkcji.

Słowa kluczowe: małżeństwo, seksualność, kryzys, zaburzenia seksualne, nieważność małżeństwa, poradnictwo małżeńskie.

Summary

Causes of Marital Crises and Marriage Nullity Arising

from Sexual Sphere Disorders:

A Clinical, Canonical, and Pastoral Study

Marriage and family constitute elemental units of societal existence, vital for the functional integrity of both civil and ecclesiastical communities. Consequently, diverse endeavors are pertinent to bolster these institutions in their prescribed functions. Nonetheless, the observable liberalization of contemporary societal attitudes increasingly precipitates endeavors aimed at diminishing the pivotal roles of marriage and family, thereby instigating disquietude not only among ecclesiastical circles but also among many conscientious individuals.

The present dissertation endeavors to dissect the issues afflicting contemporary marriages and families, deriving from human sexuality. It endeavors to address the following inquiries: to what extent does a well-structured human personality facilitate the actualization of the marital vocation? Can canonical marriage effectively navigate encountered adversities in a constructive manner?

Must emergent challenges within the marital realm, particularly pertaining to the sexual sphere, inexorably culminate in dissolution, or can they be discerned and resolved preemptively, thus fortifying the enduring commitment and mutual affection inherent to marriage?

The elucidated moral predicaments and sexual dysfunctions impinging upon matrimonial life are explicated through instances gleaned from legal proceedings concerning the nullification of marriages adjudicated with in the Episcopal Tribunal of the Diocese of Toruń.

The dissertation comprises five distinct chapters. The inaugural chapter delineates the doctrinal underpinnings of Christian matrimony, encompassing the uniqueness of the human persona, the canonical definition of marriage, and sexuality as a constituent facet of the amatory rapport between man and woman. Subsequently, the ensuing chapter expounds upon specific quandaries intrinsic to human sexuality and its maladaptive exploitation, as delineated within ecclesiastical teachings, psychological frameworks, and medical taxonomies, further accentuating the pernicious influence of cyberspace on these maladies.

Chapters three and four constitute a canonical discourse on the incapacity of certain individuals to validly contract marriage. The zenith of the treatise, however, resides in the exposition of strategic modalities aimed at ameliorating conjugal crises and forestalling the dissolution of this sacred covenant, or alternatively, furnishing succor to spouses and families ensnared by such tribulations.

The dissertation recounts myriad poignant chronicles of matrimonial discord precipitating petitions for the annulment of marital bonds before the episcopal tribunal. These narratives exemplify the manifold tribulations stemming from the sexual domain that impinge upon marital longevity. They may serve as a didactic impetus for custodians tasked with the preparatory tutelage of betrothed couples, enjoining the pursuit of more efficacious methods for evaluating their matrimonial aptitude. Furthermore, they may impel individuals and couples grappling with adversity to seek solace within religious tenets and specialized therapeutic interventions, whilst underscoring the imperative for familial and pedagogical establishments, including ecclesial communities, to devote prodigious endeavors towards the cultivation of the nascent generations, thereby nurturing resilient moral and spiritual dispositions capable of preempting and mitigating multifarious vicissitudes and dysfunctions.

Keywords: marriage, sexuality, crisis, sexual disorders, marriage nullity, marital counseling.